

Staalnamefiche bodem

Een goede staalname hangt samen met praktische ervaring, goede voorbereiding en goed onderhouden, gebruiksklare werkmiddelen. Deze drie kunnen niet steeds afdoende worden verzekerd binnen een beperkte dienst. Daarom geniet het vaak de voorkeur om een staalname over te laten aan daarvoor erkende gespecialiseerde diensten. In deze fiche wordt beschreven hoe een indicatief bodemstaal op een correcte manier genomen wordt.

Voorafgaande info over verontreiniging

Afkomstig van eigen zintuiglijke waarnemingen, getuigenissen, tipgevers, contacten met bijzondere inspectiediensten, andere opsporingsdiensten

- Oorzaak (calamiteit, incident, ...)
- Locatie
- Aard van verontreiniging
- Zintuiglijke waarneembaarheid (visueel, geur)
- Mogelijke gevareneigenschappen (chemiekaarten, BIG-databank, veiligheidfiches,...)
- Gegevens over vermoedelijke veroorzaker

Benodigd (staalname)materiaal

- Edelmanboor
- Spatel
- Inox emmer
- Inox lepel
- Recipiënten = bruine glazen potten 1 l
 - De recipiënten moeten zuiver en ongebruikt zijn
 - Neem reserverecipiënten mee voor extra stalen (controlestaal, andersoortige verontreiniging, staalname met PV)
- Plastic folie (bvb. vuilniszak)
 - De folie moet zuiver en ongebruikt zijn
- Veldwaarnemingsformulier
- Verzegelingsmateriaal (staalname met PV)
- PV van staalname (staalname met PV)
- Fotoestel

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Handschoenen
- Werkkledij
- Werkschoenen / laarzen

Staalname

- Algemeen principe
 - Vermijd te allen tijde elk risico
- Veldwaarnemingsformulier
 - Vul het veldwaarnemingsformulier volledig in
- Foto's
 - Neem foto's van de verontreinigde locatie
- Staalnametechniek
 - Edelmanboor: breng de boor met een draaiende beweging in de grond, trek deze met een tegengesteld draaiende beweging uit het boorgat en breng de boorkern met een spatel in de emmer / op een plastic folie
- Staalnamestrategie
 - Bemonster de zones die vermoedelijk minder verontreinigd zijn, vóór deze die vermoedelijk zwaarder verontreinigd zijn
 - Diepte van staalname: de vermoedelijke bron van de verwachte verontreiniging en de aard van het onderzoek bepalen mee de diepte van de verdachte bodemlaag en dus van de staalname
 - Bij verontreiniging ontstaan t.g.v. atmosferische deposities: neem stalen van de bovenste 10 à 20 cm (in een moestuin van de bovenste 40 cm)
 - Bij andere verontreiniging: neem stalen van de bovenste 50 cm, maximum 100 cm
 - Bij puntverontreiniging:
 - Neem enkele deelstalen van de zintuiglijk meest verontreinigde plaats
 - Meng deze stalen op een plastic folie tot een mengstaal m.b.v. de inox lepel
 - Vul het recipiënt met de lepel
 - Bij een grotere verontreinigde oppervlakte:
 - Neem verschillende deelstalen op een zigzagwijze verdeeld over de verontreinigde oppervlakte
 - Meng de genomen stalen in de emmer en spreid de inhoud van de emmer uit op een plastic zak
 - Pas de kwadrantentechniek toe:
 - Deel het mengstaal op in 4 kwadranten, verwijder 2 schuin tegenover elkaar liggende kwadranten en homogeniseer de andere 2 kwadranten
 - Verdeel het mengstaal opnieuw in 4 kwadranten: verwijder 2 schuin tegenover elkaar liggende kwadranten en homogeniseer de andere 2 kwadranten
 - Doe dit totdat de resterende kwadranten voldoende klein zijn om het recipiënt volledig te vullen en vul het recipiënt vervolgens met de lepel
- Identificatie:
 - Noteer de staalnamecode, -locatie én -datum op het etiket op de buitenkant van het recipiënt
- Afsluiten:
 - Vul het recipiënt zo volledig mogelijk en sluit het staal zo goed mogelijk van de lucht af
- Reinigen van staalnamemateriaal
 - Indien mogelijk reinig het materiaal ter plaatse, zoniet neem het mee in een plastic zak en reinig het achteraf
 - Reinig het staalnamemateriaal altijd tussen 2 stalen in

T E R P L A A T S E	Staalname met PV
	<p>Analoog aan staalname maar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Staal dient genomen te worden door een bevoegd politieambtenaar of door een (door de gemeente) aangewezen technische ambtenaar in het bezit van een VLAREM-bekwaamheidsbewijs - Bij een staalname door een technisch ambtenaar dient steeds een getuige aanwezig te zijn (collega, overtreder of vertegenwoordiger, voorbijganger) die het PV van staalname mee ondertekent - Neem het staal in tweevoud (analysestaal + contrastaal) <ul style="list-style-type: none"> ➔ Bij puntverontreiniging <ul style="list-style-type: none"> ➤ Neem het staal en contrastaal uit hetzelfde mengsel van deelstalen op de plastic folie ➤ Vul de recipiënten voor analyse en contra-analyse afwisselend en gelijkmatig ➔ Bij een grotere verontreinigde oppervlakte: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pas de kwadrantentechniek toe tot de resterende kwadranten voldoende zijn om 2 recipiënten te vullen ➤ Vul de recipiënten voor analyse en contra-analyse afwisselend en gelijkmatig ➔ Verpak elk recipiënt afzonderlijk in een plastic zak ➔ Voorzie elke zak van een identificatiekaartje, waarop genoteerd werd: volgnummer, aard van de genomen stof, datum en uur van staalname, naam en handtekening van de persoon die het staal genomen heeft ➔ Verzegel elke zak afzonderlijk m.b.v. een loodje met de stempel van de toezichthoudend ambtenaar/agent - Stel het PV van staalname op <ul style="list-style-type: none"> ➔ Overhandig het contrastaal aan de overtreder (indien gekend) en laat hem tekenen voor ontvangst op het PV van staalname <ul style="list-style-type: none"> ➤ Indien de overtreder het contrastaal niet wenst te ontvangen, niet aanwezig of niet gekend is, dient dit gedurende 8 werkdagen volgend op de datum van staalname in het laboratorium bewaard te blijven ➔ Laat het analysestaal analyseren ➔ Stuur/bezorg de overtreder een afschrift aangetekend/tegen ondertekening voor ontvangst (bvb. op het PV van staalname zelf) <ul style="list-style-type: none"> ➤ Technische ambtenaren: binnen 5 werkdagen volgend op de datum van staalname ➔ Voeg het PV van staalname als bijlage aan het gerechtelijk PV van vaststelling
N A D I E N	Bewaring van het staal
	<ul style="list-style-type: none"> - Lever het staal direct af aan het laboratorium - Indien niet mogelijk: bewaar het staal koel en donker en verstuur/bezorg het staal de eerstvolgende werkdag aan een erkend laboratorium - Plaats nooit stalen bij voedingswaren - Plaats stalen altijd in een afgesloten ruimte
	Analyse van het staal
	<ul style="list-style-type: none"> - Laat het staal analyseren door een erkend (geaccrediteerd) laboratorium - Staalname met PV: voeg het analyseverslag in bijlage aan een navolgend PV

Veiligheid bij staalnames

Neem volgende maatregelen in acht:

- Gebruik te allen tijde handschoenen
- Wees voorzichtig met ondergrondse leidingen en kabels (raadpleeg plannen, contacteer terreinverantwoordelijken voorafgaand en/of gebruik een leidingdetector)
- Wees voorzichtig met staalnames langs of op een doorgaande weg

We raden ten stelligste af om zelf een staal te nemen in gevaarlijke of verdachte omstandigheden. Als er een sterk irriterende geur wordt waargenomen of als er zichtbare dampen zijn, staak dan de staalname en verwittig brandweer of civiele bescherming.

Wanneer u toch plotseling met een potentieel gevaarlijke omstandigheid geconfronteerd wordt, neem dan volgende maatregelen in acht:

- Let op penetrante geuren
- Hou rekening met windrichting
- Zoek bij ademhalingsproblemen frisse lucht op
- Meng nooit verdachte stoffen
- Ga na of er mogelijke vluchtwegen of EHBO in de buurt is
- Ga na of er een oogspoelfles/water/blusapparaat in de buurt is
- Werk vonkvrij
- Werk nooit alleen
- Rook of eet niet tijdens de staalname
- Gebruik gepaste individuele beschermingsmiddelen (veiligheidskledij, handschoenen, brillen, gelaatsbescherming,...)
- Vermijd zo veel mogelijk het blootstellen van lichaamsdelen
- Was na het werk de blootgestelde lichaamsdelen
- EHBO-maatregelen
 - ➔ Huidcontact:
 - Indien geen brandwonden: spoel huid direct schoon met water en zeep
 - Indien brandwonden: spoel met water en neem contact op met het brandwondencentrum
 - ➔ Contact met ogen: spoel ogen met veel water
 - ➔ Inslikken: contacteer geneesheer of antigifcentrum (070/245.245)